

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศด้านสังคม
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ”

๐๓	๑๘	สปช.
----	----	------

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ความที่สอด
ที่ (สปท) ๒๒๐๗/๒๕๕๗

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ..... ๒๒๐๗/๒๕๕๗
วันที่..... ๑๗ มิ.ย. ๕๗
เวลา..... ๙ - ๐๐๔

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าว จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมนั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	ประธานกรรมการ
๒. นายอำพล จินดาวัฒนะ	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิเชียร ชวลิต	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๕. พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรฤทธิ	กรรมการและที่ปรึกษา
๖. พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	กรรมการและที่ปรึกษา
๗. พลเอก ปราการ ชลยุทธ	กรรมการและที่ปรึกษา
๘. นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	กรรมการและที่ปรึกษา
๙. พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๐. นายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๑. นายอิศรา ศานติศาสน์	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๒. พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	โฆษกกรรมการ
๑๓. พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	โฆษกกรรมการ
๑๔. นายศิริชัย ไม้งาม	เลขานุการกรรมการ
๑๕. นายต่อพงศ์ เสลานนท์	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา รายงานเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมเสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

สำนักกรรมการ ๓

กลุ่มงานคณะกรรมการการสวัสดิการสังคม

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๙๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๙๖

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑
รับที่ ๑๑๐, ๖๕๕๓
วันที่ ๑๗/๕/๕๗ เวลา ๑๐.๑๕ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประ
รับที่ ๑๓๕, ๕๕๕๓
วันที่ ๑๗, ๕.๕, ๕๕๗ เวลา ๑๐.๑๕
ส่งกลุ่มงาน พ.บ. และ พ.ร.บ. ๑ ดำเนิน

สารบัญ
รายงานของคณะกรรมการข้าราชการขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศด้านสังคม
เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ”

	หน้า
๑. แผนการปฏิรูปประเทศ	
- เรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าประเด็นสมควรปฏิรูป	๑
- ปัญหา	๑
๒. วิธีการปฏิรูป	
- วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง เกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิรูป	๙
- แนวทางแก้ไข	๑๐
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	
๓.๑ ระยะที่ ๑	๑๐
๓.๒ ระยะที่ ๒	๑๑
๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๑๒
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๑๒
๖. ข้อเสนอแนะ	๑๓
๗. ข้อเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	๑๓

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ”

๑. แผนการปฏิรูปการพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ

- ประเด็นการปฏิรูป “การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ”

เป็นเรื่องที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เห็นว่าเป็นประเด็นสมควรปฏิรูป เพราะมีความสำคัญเร่งด่วนและสามารถสัมฤทธิ์ผลในการปฏิรูปได้ในระยะเวลาที่เหลืออยู่

- ปัญหา

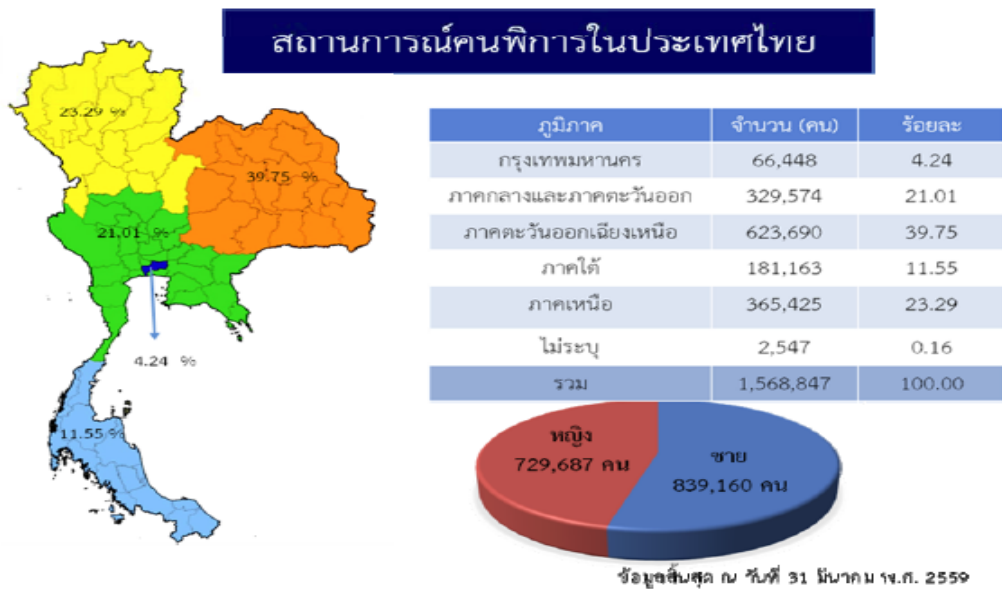
สถานการณ์คนพิการของประเทศไทย จากการสำรวจความพิการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ^๑ พบว่ามีคนพิการประมาณ ๑.๕ ล้านคน ในขณะที่ฐานข้อมูลทะเบียนกลางคนพิการของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ^๒ ระบุว่ามีคนพิการที่มีชีวิตอยู่ ๑,๕๖๘,๘๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๘ ของประชากรทั้งประเทศ ในจำนวนนี้ร้อยละ ๔๘.๐๗ เป็นผู้พิการประเภททางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว รองลงมาเป็นคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ทางการเห็น ทางสติปัญญา ทางจิตหรือพฤติกรรม ออทิสติก และทางการเรียนรู้ร้อยละ ๑๗.๗๘, ๑๐.๗๕, ๗.๒๒, ๗.๑๘, ๐.๕๑ และ ๐.๔๓ ตามลำดับ นอกจากนี้มีคนพิการที่พิการมากกว่า ๑ ประเภท คิดเป็นร้อยละ ๖.๙๕ และไม่ระบุประเภทความพิการคิดเป็นร้อยละ ๑.๑๑ เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุพบว่ามีคนพิการในวัยสูงอายุ (อายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป) มากที่สุดถึงร้อยละ ๔๙.๐๘ รองลงมาเป็นวัยทำงาน (อายุ ๑๕ – ๖๐ ปี) คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘๒ และวัยเด็ก (อายุ ๐ - ๑๔ ปี) คิดเป็นร้อยละ ๓.๑

^๑ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานการสำรวจความพิการ พ.ศ. ๒๕๕๕,

http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/survey/disabilityRep_๕๕.pdf, (สืบค้นเมื่อ ๖ มีนาคม ๒๕๕๗)

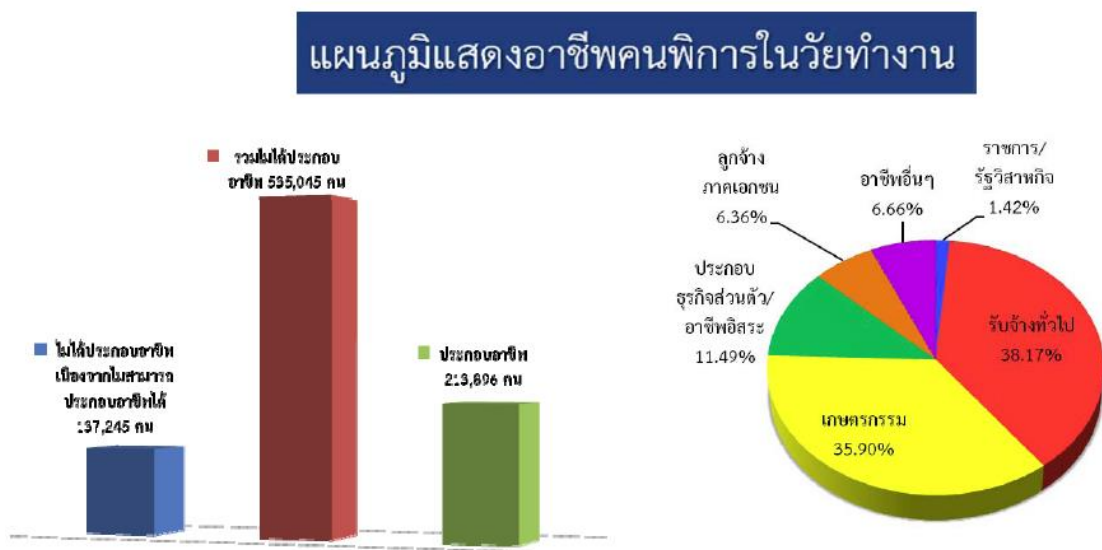
^๒ ศูนย์ข้อมูลคนพิการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยประจำเดือนมีนาคม ๒๕๕๙

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ เดือนมีนาคม ๒๕๕๙, <http://dep.go.th/th/news/รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยประจำเดือนมีนาคม ๒๕๕๙>, (สืบค้นเมื่อ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙)

รูปที่ ๑ แสดงสถานการณ์คนพิการในประเทศไทย

การประกอบอาชีพคนพิการ จากข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย ประจำปีเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พบว่ามีคนพิการที่อยู่ในวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ - ๖๐ ปี) จำนวน ๗๔๘,๙๔๑ คน แบ่งเป็นคนพิการที่ประกอบอาชีพ ๒๑๓,๘๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๖ คนพิการที่สามารถประกอบอาชีพได้ ที่ยังคงไม่ได้ประกอบอาชีพ ๓๙๗,๘๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑๑ และคนพิการที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ (เนื่องจากพิการมากช่วยเหลือตนเองไม่ได้) จำนวน ๑๓๗,๒๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๓ ในส่วนการประกอบอาชีพของคนพิการ ส่วนใหญ่แบ่งเป็น รับจ้างทั่วไป เกษตรกรรม ประกอบกิจการส่วนตัว/ธุรกิจอิสระ อาชีพอื่น ๆ ลูกจ้างภาคเอกชน และราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๑๗, ๓๕.๙๐, ๑๑.๔๙, ๖.๖๖, ๖.๓๖ และ ๑.๔๒ ตามลำดับ

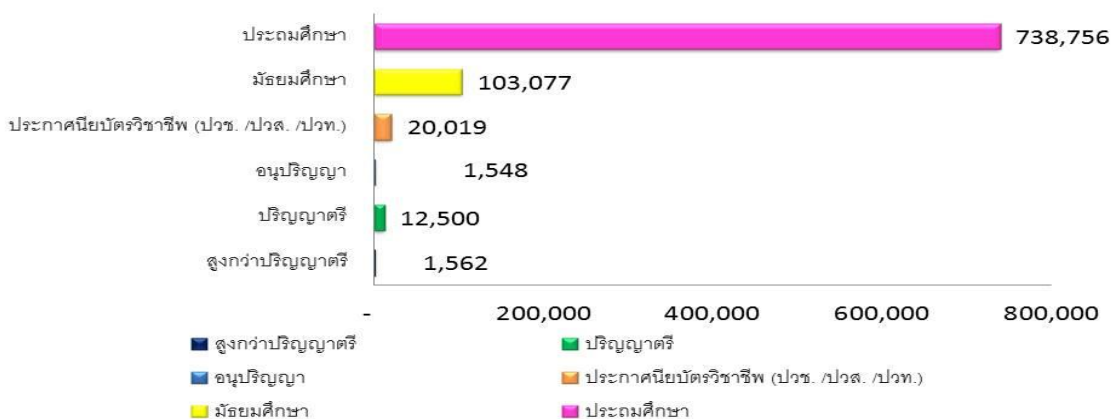

รูปที่ ๒ แสดงอาชีพคนพิการในวัยทำงาน

ช่องว่างและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ คนพิการได้รับสิทธิในการประกอบอาชีพในระบบ ตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๓๓ - ๓๕ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านสุขภาพ ทักษะคติของครอบครัวและคนพิการ สิ่งอำนวยความสะดวก ในการเดินทางที่ไม่เอื้ออำนวย ทำให้ ๓ ใน ๔ ของคนพิการที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป ไม่มีอาชีพและ รายได้อื่น นอกจากนี้ได้รับเบี้ยความพิการเดือนละ ๘๐๐ บาท ส่วนคนพิการที่มีงานทำจะมีรายได้โดยเฉลี่ย เพียง ๒ ใน ๓ ของคนธรรมดาเท่านั้น ซึ่งค่าตอบแทนที่ได้เทียบเท่าแรงงานไร้ฝีมือโดยเฉลี่ยเดือนละ ประมาณ ๗,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับรายจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และการออม เพื่ออนาคต

การศึกษาของคนพิการ พบว่าคนพิการไม่ได้เรียนหนังสือจำนวน ๖๕๗,๑๘๔ คน คิดเป็น ร้อยละ ๔๑.๘๖ ของคนพิการที่ออกบัตรประจำตัวคนพิการ สำหรับคนพิการที่ได้รับการศึกษา พบว่า มีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑๗

ระดับการศึกษาของคนพิการ

รูปที่ ๓ แสดงระดับการศึกษาของคนพิการ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๒๐/๓ กำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการได้โดยใช้งบประมาณ ของตนเอง และมาตรา ๒๐/๔ กำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑) สำรวจติดตามสภาพปัญหาคนพิการ และจัดทำระบบข้อมูลการให้บริการในพื้นที่ รับผิดชอบ

๒) ให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์คนพิการ

๓) เรียกร้องแทนคนพิการ

๔) ให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน

๕) ให้ความช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามความต้องการจำเป็น พิเศษเฉพาะบุคคล

๖) ประสาน คัดกรอง ส่งต่อและให้ความช่วยเหลือคนพิการหรือผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะพิการ ให้ได้รับการดูแลรักษาพยาบาลที่เหมาะสม

๓) ประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ความช่วยเหลือ คนพิการตามประเภทความพิการ

๔) ติดตามและประเมินผล และรายงานเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์ และการดำรงชีวิตของคนพิการ

๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดตามพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการ หรือสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการกำหนด

อำนาจหน้าที่ของศูนย์บริการคนพิการแต่ละประเภท

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับศูนย์บริการคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดประเภทศูนย์บริการคนพิการไว้ ๒ ประเภท ดังต่อไปนี้

๑. ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ได้แก่ ศูนย์บริการคนพิการที่จัดตั้งโดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานเกี่ยวกับการจัดบริการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป และดำเนินการอื่นเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการภายในจังหวัด โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) สำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ และติดตามสภาพและปัญหาเกี่ยวกับคนพิการในเขตพื้นที่จังหวัด

(๒) ประสาน คัดกรอง และส่งต่อคนพิการหรือผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะพิการให้แก่หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับการดูแล รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพที่เหมาะสม

(๓) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อนำนโยบาย และยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติและจัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด รวมทั้งบูรณาการแผนดังกล่าวเข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดหรือท้องถิ่น

(๔) จัดทำทะเบียน ฐานข้อมูล และให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการภายในจังหวัด

(๕) ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแล และอำนวยความสะดวกด้านอาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ยานพาหนะ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนบริการทางวิชาการแก่ศูนย์ องค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใด เพื่อบริการแก่คนพิการให้ได้มาตรฐาน

(๖) ให้บริการความช่วยเหลือเพื่อให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด เฉพาะในกรณีไม่มีศูนย์ให้บริการในเรื่องนั้นๆ

(๗) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ รวมถึงดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นตามที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติมอบหมาย

(๘) ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายวิชาการและเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด รวมทั้งทำหน้าที่ตรวจเยี่ยมกลั่นกรองคำขอยืมเงินทุนประกอบอาชีพ และเงินสนับสนุนโครงการ

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ หรือสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติมอบหมาย

๒. ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ได้แก่ ศูนย์บริการคนพิการที่จัดตั้งโดยองค์กรด้านคนพิการ หรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้บริการแก่คนพิการในระดับพื้นที่ หรือตามประเภทความพิการ หรือให้บริการแก่คนพิการเป็นเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) ให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และความช่วยเหลือตามที่คนพิการร้องขอ และตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษาหรือช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการขอใช้สิทธิประโยชน์แก่คนพิการ

(๒) เรียกร้องแทนคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์สำหรับคนพิการ หรือขอให้จัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ

(๓) ให้บริการความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การฝึกอาชีพ และการจัดหางานให้แก่คนพิการ

(๔) ให้บริการความช่วยเหลือคนพิการหรือผู้ที่มีแนวโน้มจะพิการให้ได้รับการดูแลรักษาพยาบาล และฟื้นฟูสมรรถภาพ หรือได้รับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล

(๕) ประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ความช่วยเหลือคนพิการตามประเภทความพิการ

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ หรือกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดมอบหมาย

การจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการและการสนับสนุน

๑. ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด

ในการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ประกาศจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดขึ้นทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร และเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ นายยงยุทธ ยุทธวงศ์ รองนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ลงนามในประกาศจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร และทางกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มีหนังสือขอความร่วมมือผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดพิจารณาขอพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดตามประกาศดังกล่าว และให้พิจารณาขอหมายข้าราชการในสังกัดที่มีความเหมาะสมปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด

๒. ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

ได้ออกใบอนุญาตจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน ๘๒๙ ศูนย์ (ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๙) จำแนกเป็น (๑) องค์กรด้านคนพิการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) จำนวน ๕๘ ศูนย์ (๒) ราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๗๗๑ ศูนย์ จำแนกเป็นองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗๕๑ ศูนย์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน ๘ ศูนย์ โรงพยาบาล/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๑๒ ศูนย์

๓. การสนับสนุนศูนย์บริการคนพิการ

(๑) ศูนย์บริการระดับจังหวัด ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด จำนวน ๑๙,๒๐๐,๐๐๐ บาท และในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด จำนวน ๑๙,๙๐๐,๐๐๐ บาท โดยให้การสนับสนุนตามจำนวนประชากรคนพิการที่จดทะเบียนในแต่ละจังหวัด ดังนี้

- ๑) จังหวัดที่มีประชากรคนพิการจดทะเบียนตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ คนขึ้นไป จังหวัดละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท
- ๒) จังหวัดที่มีประชากรคนพิการจดทะเบียนระหว่าง ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ คน จังหวัดละ ๒๕๐,๐๐๐ บาท
- ๓) จังหวัดที่มีประชากรคนพิการจดทะเบียนน้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน จังหวัดละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ให้การสนับสนุนศูนย์บริการคนพิการทั่วไปจากเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวน ๑๐,๙๗๑,๕๙๐ บาท และในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ได้ขอกรอบวงเงินสนับสนุนศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน ๖๐ ล้านบาท ซึ่งคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เห็นชอบการจัดสรรกรอบวงเงินสนับสนุนการดำเนินงานและการจัดบริการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปเพื่อความสะดวกในการขอรับการสนับสนุนของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปในพื้นที่จังหวัด โดยพิจารณาการจัดสรรกรอบวงเงินจากประเภทองค์กรที่ขอจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไปและจำนวนศูนย์ที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งในจังหวัด ทั้งนี้การสนับสนุนจะพิจารณาตามประกาศคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่องอัตราวงเงินและรายการค่าใช้จ่ายที่กองทุนให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ประกาศเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ และประกาศคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่อง กำหนดอัตราวงเงินและรายการค่าใช้จ่ายที่กองทุนให้การสนับสนุนแผนงาน หรือโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประกาศเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๘

๔. การขับเคลื่อนงานศูนย์บริการคนพิการ

(๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำระบบการจัดบริการศูนย์บริการคนพิการ โดยมีรองอธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นประธานคณะทำงาน ผู้แทนองค์กรด้านคนพิการ นักวิชาการ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการจัดบริการคนพิการ เป็นกรรมการ และมีผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการคนพิการ เป็นกรรมการและเลขานุการคณะทำงานจัดทำระบบการจัดบริการศูนย์บริการคนพิการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการวางแผน กำหนดรูปแบบ แนวทาง วิธีการจัดตั้งและการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดบริการของศูนย์บริการคนพิการ

(๒) ศึกษาการจัดทำมาตรฐานการดำเนินการและการให้บริการแก่คนพิการของศูนย์บริการคนพิการ

(๓) จัดอบรมเตรียมความพร้อมให้แก่องค์กรด้านคนพิการซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานองค์กรตามมาตรา ๖ (๑๐) และราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเตรียมจัดตั้งเป็นศูนย์บริการคนพิการ จัดทำคู่มือแนวทางการจัดตั้งและการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการ จัดประกวดออกแบบตราสัญลักษณ์ศูนย์บริการคนพิการ จัดกิจกรรม “สื่อสารสังคมเพื่อเตรียมความพร้อมศูนย์บริการคนพิการ” และเพื่อเตรียมความพร้อมศูนย์บริการ

(๔) เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับการสนับสนุนอัตราข้าราชการ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รีบไปพิจารณาเหตุผลความจำเป็นของการกำหนดอัตรากำลังข้าราชการเพิ่มเติม โดยอาจพิจารณาจ้างบุคลากรประเภทอื่นทดแทน และหากมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ เรื่อง มาตรการบริหารและพัฒนากำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑)

(๕) ประชุมจัดทำค่างานศูนย์บริการคนพิการ และเสนอองค์กรบริหารทรัพยากรบุคคลในกระทรวง (อ.ก.พ. กระทรวง) ขอรับการพิจารณาจัดสรรอัตรากำลังเพื่อสนับสนุนศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด (นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ) และนักวิชาการเงินและบัญชี

(๖) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำเกณฑ์ด้านการเงินและด้านอื่น สำหรับสนับสนุนศูนย์บริการคนพิการ” โดยมีผู้แทนองค์กรคนพิการแต่ละประเภทความพิการ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ และนักวิชาการ ร่วมยกร่างเกณฑ์เพื่อเสนอคณะทำงานจัดทำระบบการจัดบริการศูนย์บริการคนพิการพิจารณา และเสนอคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามลำดับ ซึ่งในคราวประชุมคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๘ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบเกณฑ์อัตราวงเงินสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปและให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป และในวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้มีประกาศคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่อง อัตราวงเงินและรายการค่าใช้จ่ายที่กองทุนให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปเรียบร้อยแล้ว

(๗) ผู้แทนกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) และผู้แทนองค์กรด้านคนพิการ เข้าพบปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อหารือถึงการขับเคลื่อนงานศูนย์บริการคนพิการโดยบูรณาการงานร่วมกันระหว่างกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และองค์กรด้านคนพิการ โดยปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มอบให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) เชิญผู้แทนองค์กรด้านคนพิการ และผู้เกี่ยวข้อง ประชุมหารือแนวทางการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ โดยมีข้อเสนอแนะประเด็นการจัดตั้งสำนักงานศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ให้คำนึงถึงความสะดวกของคนพิการและผู้ดูแลคนพิการที่มาติดต่อขอรับบริการและควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ตลอดจนการดำเนินงานควรพิจารณาถึงความพร้อมของจังหวัดเป็นสำคัญ

(๘) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) จัดประชุมหารือแนวทางการสนับสนุนศูนย์บริการคนพิการ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบการจัดตั้งสำนักงานศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด โดยใช้เงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในการก่อสร้างตามแบบที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ (๑) ระยะสร้างต้นแบบ พิจารณาจากความพร้อมของจังหวัด และมีองค์กรคนพิการระดับจังหวัดที่เข้มแข็ง โดยดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐ จังหวัด ได้แก่จังหวัดนครพนม พิษณุโลก สกลนคร ขอนแก่น เชียงใหม่ เชียงราย สุโขทัย แม่ฮ่องสอน ตรัง และจังหวัดชลบุรี พร้อมกำหนดเป้าหมายการให้บริการของเครือข่ายคนพิการในระดับจังหวัด จังหวัดละ ๑,๐๐๐ คน (๒) ระยะขยายผล ดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ จำนวน ๕๖ จังหวัด ดังนี้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐ จังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๕ จังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒๐ จังหวัด และปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๑ จังหวัด

(๙) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) กำหนดจัดประชุมจัดทำแผนขับเคลื่อนงานศูนย์บริการคนพิการในพื้นที่ ๑๐ จังหวัด ต้นแบบ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ โดยเชิญศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด และผู้แทนองค์กรคนพิการแต่ละประเภทความพิการ ร่วมกำหนดแนวทางและจัดทำแผนการขับเคลื่อน ส่งเสริม สนับสนุนองค์กรคนพิการในพื้นที่จังหวัดให้เข้าสู่การรับรองมาตรฐานองค์กรคนพิการตามมาตรา ๖ (๑๐) และผลักดันองค์กรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานองค์กรคนพิการตามมาตรา ๖ (๑๐) จัดตั้งเป็นศูนย์บริการคนพิการ

(๑๐) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) กำหนดจัดประชุมพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ที่จัดตั้งโดยองค์กรด้านคนพิการซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) เมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการขอรับการสนับสนุนศูนย์บริการคนพิการตามประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่อง อัตราวงเงินและรายการค่าใช้จ่ายที่กองทุนให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

ปัญหาและอุปสรรค

๑. ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๒๐/๓ กำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ให้ใช้ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดที่มีอยู่ ในการทำหน้าที่ Regulator แต่เนื่องจากบุคลากรที่ทำหน้าที่ Regulator ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสมบูรณ์

๒. ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

(๑) องค์กรด้านคนพิการยังขาดความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการคนพิการทั่วไป เนื่องจากองค์กรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๒๖ องค์กร และเป็นองค์กรที่ยังอยู่ในอายุมาตรฐาน (๓ ปี) จำนวน ๑๕๖ องค์กร มีการขอจัดตั้งเป็นศูนย์บริการทั่วไปเพียง ๕๘ องค์กรจากทั้งหมด หรือประมาณร้อยละ ๓๗.๑๗ เท่านั้น เนื่องจากองค์กรด้านคนพิการส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมด้านสถานที่ ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีความกังวลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินเพื่อดำเนินกิจกรรมของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ซึ่งไม่เป็นไปตามระเบียบการใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งยังขาดองค์ความรู้ด้านคนพิการและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการคนพิการด้วย

(๓) ขาดกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพในการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิคนพิการ

(๔) การพัฒนาองค์กรด้านคนพิการให้ผ่านมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) ตามเกณฑ์ที่กำหนด ซ้ำกำหนดทำได้ยากเนื่องจากองค์กรด้านคนพิการขาดความพร้อมในด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ รวมทั้งบางองค์กรไม่เห็นความจำเป็นและความสำคัญของมาตรฐานองค์กร ประกอบกับการตรวจรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) เป็นไปโดยความสมัครใจ ขาดมาตรการจูงใจหรือสนับสนุนให้องค์กรด้านคนพิการสมัครเข้ารับการตรวจรับรองมาตรฐาน ทั้งนี้ นอกจากมาตรฐานดังกล่าวข้างต้น มาตรฐานการให้บริการเฉพาะด้าน เช่น การบริการด้านสุขภาพ การบริการด้านการศึกษา และการบริการด้านการจ้างงาน เป็นต้น ก็ยังขาดในเรื่องการกำหนดรูปแบบการให้บริการและการบริหารจัดการที่ชัดเจน

(๕) พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๒๐/๓ วรรคสอง กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถใช้งบประมาณของตนเองเพื่อดำเนินงานศูนย์บริการคนพิการได้ แต่ในทางปฏิบัติการตั้งงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินงานศูนย์บริการคนพิการยังไม่เกิดขึ้น เนื่องจากยังไม่เข้าใจว่าจะสามารถดำเนินการได้ตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย และต้องการหนังสือสั่งการจากกระทรวงมหาดไทย

๒. วิธีการปฏิรูป

- วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง เกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิรูป

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ได้กำหนดกรอบและดำเนินการเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการปฏิรูปในประเด็นเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ” โดยมีกระบวนการดำเนินการในภาพรวม ประกอบด้วย

๑) รวบรวมข้อมูลจากการประชุมรับฟังข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากหน่วยงานผู้เกี่ยวข้อง นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการทบทวนเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒) วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อเสนอแนะทางการดำเนินการขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเสนอให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ เพื่อดำเนินการส่งรายละเอียดให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาสับสนุนการดำเนินการ

๓) ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนการปฏิรูปในประเด็นเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ” ร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขเพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูป ประสบผลสำเร็จ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมได้ดำเนินการรับฟังข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการ รับผิดชอบโดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากองค์กรคนพิการที่เกี่ยวข้อง จึงได้สรุปผลการวิเคราะห์และแนวทางการดำเนินงานเพื่อหนุนเสริมขับเคลื่อนดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการให้มีประสิทธิภาพ และผลักดันให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

- **แนวทางแก้ไข**

คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ได้พิจารณาแนวทางการพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ และมีข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

๑) การกำหนดอัตรากำลังข้าราชการในศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดจะต้องคำนึงถึงจำนวนคนพิการผู้มาใช้บริการ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการกำหนดอัตรากำลัง หากจังหวัดใดมีคนพิการจำนวนมากอาจกำหนดเพิ่มอัตรากำลังข้าราชการ และหากจังหวัดใดมีจำนวนคนพิการน้อยควรจัดให้มีรถบริการเคลื่อนที่มาอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ นอกจากนี้ คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมมีความเห็นว่าในกรณีที่อัตรากำลังของข้าราชการมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน หรือมีปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น เห็นควรให้มีการจ้างงานลูกจ้างปฏิบัติงานในศูนย์ดังกล่าว

๒) ในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดนั้น มีความเห็นว่าควรกำหนดหน้าที่ให้สอดคล้องกับภาระงานและต้องสามารถปฏิบัติงานดังกล่าวได้จริง

๓) ในการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด เห็นควรพัฒนาให้ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดทำหน้าที่กำกับดูแลศูนย์บริการคนพิการทั่วไป (Regulator) อย่างจริงจัง รวมถึงการช่วยเหลือและพัฒนาศูนย์บริการคนพิการทั่วไปให้มีมาตรฐานการให้บริการและประสิทธิภาพในการทำงาน และการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไปควรพิจารณากำหนดจำนวนศูนย์บริการคนพิการทั่วไปให้มีจำนวนสอดคล้องและครอบคลุมกับจำนวนผู้ได้รับบริการอย่างเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ และเน้นการทำงานร่วมกับกระทรวงต่าง ๆ โดยควรมีการใช้งบประมาณร่วมระหว่างหน่วยงาน (Matching Fund) เพื่อให้เกิดกลไกเชื่อมประสานและบูรณาการการทำงาน

๔) เสนอความเห็นให้ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปขององค์กรด้านคนพิการ หรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ จัดให้มีองค์กรด้านคนพิการที่เป็นสาขาย่อยในทุกจังหวัด โดยจะต้องมีมาตรฐานการจัดการและคุณภาพเดียวกันกับสาขาหลัก และถูกกำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนและติดตามการดำเนินงานโดยศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ตลอดจนการจัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานในการรับรองมาตรฐานคุณภาพทุก ๆ หนึ่งปี

๕) ส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่องค์กรด้านคนพิการให้มีความพร้อมในการเป็นศูนย์บริการทั่วไป ทั้งด้านพัฒนาบุคลากร พัฒนางองค์กร และการจัดบริการให้แก่คนพิการ

๖) ปรับปรุงเกณฑ์การสนับสนุนองค์กรด้านคนพิการ ที่ขอรับการสนับสนุนจากเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้เกิดความแตกต่างระหว่างองค์กรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) และองค์กรที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) เพื่อสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาองค์กรเข้าสู่การรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) และขับเคลื่อนให้องค์กรด้านคนพิการที่ได้รับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) สามารถใช้สิทธิตามมาตรา ๒๐/๒ อย่างเป็นรูปธรรม

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

๓.๑ ระยะที่ ๑ ภายใน ๓ เดือน ซึ่งเป็นประเด็นเร่งด่วนที่สามารถดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เห็นผลการปฏิรูป หรือเริ่มดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีประเด็นที่สามารถดำเนินการในช่วงนี้ได้แก่

๓.๑.๑ ปรับปรุงกฎระเบียบหน้าที่ ความรับผิดชอบ และเชื่อมกลไกการทำงาน
เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ การพัฒนาระเบียบข้อบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๑.๒ สนับสนุนการปรับสภาพแวดล้อม จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ
สาธารณะในพื้นที่ศูนย์บริการ โดยการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนการปรับสภาพแวดล้อมและจัด
สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการเข้าถึงบริการขนส่งสาธารณะที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ
คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส เป้าหมายเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๓.๑.๓ จัดทำแผนหรือแนวทางของศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด และ
ศูนย์บริการคนพิการในพื้นที่ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องครอบคลุมกับจำนวนและความต้องการของ
คนพิการ/ผู้รับบริการในพื้นที่ (demand side)

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานภายใน ๓ เดือนของการดำเนินงาน

๑) มีงบจัดสรรอัตรากำลังคนจากหน่วยงานรัฐ

๒) ได้แนวทางและเริ่มกระบวนการในการพัฒนา ปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับ
ในการทำงานเพื่อดำเนินการศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดในพื้นที่

๓) มีแผน/แนวทางดำเนินงานของศูนย์บริการที่สอดคล้องครอบคลุมกับ
จำนวนและความต้องการของคนพิการ/ผู้รับบริการในพื้นที่

๓.๒ ระยะที่ ๒ ภายใน ๖ เดือน ซึ่งเป็นประเด็นที่สามารถดำเนินการร่วมกับหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เห็นผลการปฏิรูป หรือเริ่มดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมในช่วงระยะเวลา ๖ เดือน
โดยมีประเด็นที่สามารถดำเนินการในช่วงนี้ได้แก่

๓.๒.๑ พัฒนาแนวทางการทำงานของศูนย์บริการระดับจังหวัด เพื่อให้สามารถ
เป็นจุดดำเนินงานประสานและหนุนเสริมการทำงานระหว่างศูนย์บริการระดับจังหวัดและศูนย์บริการ
คนพิการทั่วไปอย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการผ่านกิจกรรมต่าง ๆ จัดระบบการติดตาม
ประเมิน ตลอดจนประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับพื้นที่ และส่วนกลาง ในการสนับสนุน
การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่คือ

๑) การสร้างความเข้มแข็งให้ศูนย์บริการคนพิการครบวงจรในระดับต่าง ๆ
ให้มีมาตรฐานการทำงาน การให้บริการคนพิการประเภทต่าง ๆ โดยใช้กลไกสหวิชาชีพในการสนับสนุน

๒) การพัฒนากำลังคน และเสริมศักยภาพบุคลากรในศูนย์บริการระดับจังหวัด
ให้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

๓) การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายและองค์กรคนพิการเป็นศูนย์บริการคนพิการ
ที่มีมาตรฐานการให้บริการและประสิทธิภาพในการทำงาน

๔) มีกระบวนการประเมินและติดตามการทำงานของศูนย์บริการคนพิการ
แบบมีส่วนร่วม

๓.๒.๒ สร้างให้ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดมีความยั่งยืน ผ่านกลไกเชื่อม
ประสานและบูรณาการการทำงาน และการดึงงบประมาณร่วมระหว่างหน่วยงาน (Matching Fund)

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานระยะที่ ๒ ภายใน ๖ เดือน

แนวทางส่งเสริมและพัฒนาศูนย์บริการคนพิการทั้งระดับจังหวัดและศูนย์บริการ
ทั่วไปได้รับการขับเคลื่อนโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดอย่างเป็นรูปธรรม

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ

๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดย กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.)

๒) กองทุนหมุนเวียน กองทุนเฉพาะกิจ ที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพคนพิการ เช่น กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (สำหรับเป็นงบประมาณสนับสนุนเบื้องต้นเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน) และควรมียุทธศาสตร์การใช้งบประมาณเพื่อให้ได้ผลลัพธ์การทำงานที่ชัดเจนและมุ่งเป้า

๓) กระทรวงมหาดไทย โดย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมือง

๔) กระทรวงสาธารณสุข

๕) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

๖) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดย กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.)

๒) กระทรวงมหาดไทย โดย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมือง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ

๓) กระทรวงแรงงาน โดย สำนักปลัดกระทรวงแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

๔) กระทรวงสาธารณสุข โดย สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย กรมการแพทย์

๕) กระทรวงศึกษาธิการ โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

๖) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

๗) กระทรวงอุตสาหกรรม

๘) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๙) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๑๐) สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๑) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

๑๒) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

๑๓) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กพ.)

๑๔) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)

๑๕) กรุงเทพมหานคร

๑๖) สมาคมและองค์กรคนพิการที่เกี่ยวข้อง

๑๗) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

๖. ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการข้าราชการชั้นเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญต่าง ๆ เพื่อประกอบเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ ดังนี้

๑) สนับสนุนอัตรากำลังข้าราชการประจำศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดทั่วประเทศ และกรุงเทพมหานคร ศูนย์ละ ๒ อัตรา รวมจำนวน ๑๕๔ อัตรา ได้แก่ ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ และนักวิชาการเงินและบัญชี ประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ/ชำนาญการ เนื่องจากศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งมีภาระงานในการรับผิดชอบทั้งการกำกับ ดูแล ส่งเสริมสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรคนพิการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานองค์กรด้านคนพิการ ตามมาตรา ๖ (๑) จัดตั้งเป็นศูนย์บริการคนพิการ ซึ่งปัจจุบันมีจำนวน ๑๙๑ องค์กร ให้มีความเข้มแข็งสามารถจัดตั้งเป็นศูนย์บริการคนพิการทั่วไป และจัดบริการได้อย่างเหมาะสมตามประเภทความพิการ

๗. ข้อเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

คณะกรรมการข้าราชการชั้นเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ได้มีการอภิปรายให้ข้อคิดเห็นในประเด็นสำคัญต่าง ๆ เพื่อประกอบเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการโดยสรุปดังนี้

๑) ควรเสนอรายงานการขับเคลื่อนการปฏิรูปในประเด็นเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ” พร้อมแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความเห็นชอบจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณามอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

๒) ควรติดตามและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการตามแนวทางที่เสนอ โดยควรให้การดำเนินการนี้เริ่มเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมภายใน ๑ ปี นับจากวันที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้ความเห็นชอบ

คณะกรรมการข้าราชการชั้นเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม จึงขอเสนอรายงาน เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการคนพิการ” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้พิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วยขอได้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดำเนินการต่อไป

(นายศิริชัย ไ้ม่างม)

เลขานุการกรรมการ

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดการปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พระราชบัญญัติ
ระยะที่ ๑ ภายใน ๓ เดือน							
การปฏิรูป ศูนย์บริการ คนพิการ	๑. การกำหนดอัตรากำลัง ข้าราชการในศูนย์บริการ คนพิการระดับจังหวัดและ กำหนดหน้าที่ให้สอดคล้องกับ ภาระงานและต้องสามารถ ปฏิบัติงานดังกล่าวได้จริง ๒. มีงบประมาณอัตรากำลังคน จากหน่วยงานรัฐ	๑. รวบรวมข้อมูลจากการ ประชุมรับฟังข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการทบทวนเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง ๒. วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ข้อเสนอแนะทางการ ดำเนินการขับเคลื่อน ๓. เสนอแนวทางการดำเนินงาน และขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ๔. ติดตามประเมินผลการ ดำเนินการ	ระยะที่ ๑ ภายใน ๓ เดือน (ก.ค. – ก.ย. ๕๙) รวบรวมข้อมูล และเสนอแนวทาง การพัฒนาบูรณาการ ข้อบังคับ ระยะที่ ๒ ภายใน ๖ เดือน (ต.ค. ๕๙ – มี.ค. ๖๐) ขับเคลื่อน ให้เกิดการออก กฎระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้อง	กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์	กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์		
	๒. พัฒนาแนวทางการทำงานของ ศูนย์บริการระดับจังหวัด	๑. รวบรวมข้อมูลจากการประชุม รับฟังข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการทบทวน เอกสารที่เกี่ยวข้อง ๒. วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ข้อเสนอแนะทางการดำเนินการ พัฒนาศักยภาพศูนย์บริการ คนพิการ	ระยะที่ ๑ ภายใน ๓ เดือน (ก.ค. – ก.ย. ๕๙) รวบรวมข้อมูลและ พัฒนาข้อเสนอแนว ทางการดำเนินการ พัฒนาศักยภาพ ศูนย์บริการคนพิการ ระยะที่ ๒ ภายใน ๑ ปี (ต.ค. ๕๙ – มี.ค. ๖๐) ดำเนินการตามแนวทาง	กรมส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์	๑. กรมส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการกระทรวงการ พัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ ๒. องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นต่าง ๆ		

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดการปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ	ร่าง พระราชบัญญัติ
		๓. ดำเนินการตามแนวทางในพื้นที่ต่าง ๆ ๔. ติดตาม ประเมิน ผลการดำเนินการ ๕. ขยายผลการดำเนินงานให้ครอบคลุมพื้นที่ต่าง ๆ	ที่กำหนดและติดตามประเมินผลการดำเนินการ ระยะที่ ๓ หลังจาก ๑ ปี (ตั้งแต่ มี.ค. ๖๐) ขยายผลการดำเนินงานให้ครอบคลุมพื้นที่ต่าง ๆ				
ระยะที่ ๒ ภายใน ๖ เดือน							
	๓. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของศูนย์บริการ โดย ๑) การสร้างความเข้มแข็งให้ศูนย์บริการโดยใช้กลไกสหวิชาชีพในการสนับสนุน ๒) การพัฒนาและส่งเสริมให้องค์กรคนพิการเป็นศูนย์บริการ	๑. ตั้งคณะทำงานศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพ (capacity building) ให้แก่ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ๒. ประชุมรับฟังข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓. หน่วยงานเจ้าภาพจัดทำ (ร่าง) ระเบียบศูนย์บริการ และเพิ่มกรณีศึกษา โดยวิธีสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๔. เสนอ (ร่าง) ระเบียบศูนย์บริการ พร้อมแนวทางการดำเนินงานและขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๕. ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ	ระยะที่ ๑ ภายใน ๓ เดือนทราบงบประมาณในการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์บริการ และจำนวนคนพิการที่พร้อมเข้าร่วมและต้องการปรับให้เป็นศูนย์บริการ มีหน่วยงานเจ้าภาพในการพัฒนาติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ระยะที่ ๒ ภายใน ๖ เดือน เสนอข้อกฎหมายที่ปรับแก้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการออกเป็นกฎหมายและบังคับใช้	๑. กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ๒. สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.)	๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒. กระทรวงแรงงาน ๓. กระทรวงศึกษาธิการ ๔. กระทรวงมหาดไทย ๕. กระทรวงสาธารณสุข ๖. กระทรวงอุตสาหกรรม ๗. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ๘. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ๙. สมาคม/องค์กรคนพิการทุกประเภท ๑๐. สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง		